

قانون اساسی EarthCoop

متن کامل نسخه 1.0 قانون اساسی EarthCoop

نافذ

شناسنامه سند

عنوان سند

شناسه سند: CO

نسخه

1.0

وضعیت

ثبت شده – نافذ مرجع تهیه: بنیان گذار EarthCoop – ثبت و نفاذ تاریخ تهیه: 01-10-2026 اثر حقوقی: این متن با تصمیم صریح بنیان گذار EarthCoop در 01-10-2026 ثبت و از همان تاریخ نافذ است.

کامل بودن متن

متن کامل

قانون اساسی EarthCoop

زبان مبنا

فارسی

جایگاه

جلد دوم از مجموعه قوانین بنیادین EarthCoop

دامنه اعتبار

حقوق بنیادین، ساختار حاکمیت، نهادهای اصلی، صلاحیت‌ها، حدود قدرت، مشارکت، نظارت، دادرسی، اصلاح و ضمانت‌های اساسی EarthCoop.

دیباچه

به نام خدای جان و خرد

قانون اساسی EarthCoop برای تبدیل فلسفه عدالت، مالکیت همگانی زمین، کرامت انسان، مشارکت برابر، نظارت عمومی، مسئولیت مشترک، حفاظت از زیست‌بوم و فناوری‌پذیری قانون به ساختارهای حقوقی و نهادی تدوین می‌شود.

EarthCoop بر این اصل استوار است که زمین و منابع بنیادین حیات، موضوع حق همگانی‌اند و این حق، منشأ حق مشارکت، حق نظارت، حق بهره‌مندی، حق مسئولیت و حق حاکمیت عادلانه نسبت به امور مشترک است.

این قانون اساسی، حدود قدرت، حقوق اعضا، جایگاه نهادها، سازوکارهای تصمیم‌گیری، نظارت، پاسخ‌گویی، دادرسی، اصلاح و توسعه تدریجی EarthCoop را تعیین می‌کند.

EarthCoop دولت جایگزین، شرکت خصوصی، حزب سیاسی، خیریه یا پلتفرم صرف نیست؛ بلکه سامانه‌ای شراکتی، چندسطحی، داوطلبانه، صلح‌محور، فناوری‌پذیر و عدالت‌محور برای سازمان‌دهی حقوق و مسئولیت‌های مشترک شرکای زمین است.

بخش نخست – کلیات، ماهیت و اصول حاکم

جایگاه و روابط اسنادی پیشنهادی: تابع FC و قانون ساختاری الزام‌آور؛ با توجه به CH تفسیر می‌شود.

< وضعیت حقوقی این متن: نسخه رسمی 1.0 – ثبت‌شده و نافذ از 01-10-2026. شماره‌گذاری رسمی اسناد از این نسخه آغاز می‌شود؛ سوابق پیشین صرفاً سابقه توسعه و ممیزی پیش از نسل رسمی 1 هستند.

منبع: releases/foundational/2026-10-01/consolidated/CO-1.0.full.fa.md مرجع: EarthCoop founder نسخه: 1.0

بازبینی: 2026-10-01

ماده CO-001 – ماهیت قانون اساسی ↗

۱. قانون اساسی EarthCoop سند بنیادین تعیین‌کننده حقوق، حاکمیت، ساختار قدرت، نهادهای اصلی، صلاحیت‌ها و ضمانت‌های اساسی EarthCoop است.

۲. این قانون اساسی تابع سند مادر EarthCoop و مبتنی بر منشور EarthCoop است.

۳. هیچ قانون موضوعی، اساسنامه، آیین‌نامه، استاندارد فنی، قرارداد هوشمند، تصمیم نهادی یا رأی اجرایی نباید با این قانون اساسی تعارض داشته باشد.

ماده CO-002 – هدف قانون اساسی ↗

هدف قانون اساسی EarthCoop عبارت است از:

۱. تبدیل اصول عدالت، کرامت، مالکیت همگانی، مشارکت و مسئولیت به قواعد حقوقی.

۲. تعیین حقوق بنیادین اعضا و ذی‌نفعان.

۳. تعیین ساختار حاکمیت چندسطحی EarthCoop.

۴. تحدید قدرت و تضمین پاسخ‌گویی نهادها.

۵. ایجاد سازوکارهای مشارکت، نظارت، دادرسی و اصلاح.

۶. فراهم‌سازی چارچوب حقوقی برای قوانین موضوعی و استانداردهای فنی.

ماده CO-003 – تعریف EarthCoop ↗

۱. EarthCoop سامانه‌ای شراکتی، چندسطحی، جهانی، داوطلبانه، صلح‌محور و فناوری‌پذیر برای سازمان‌دهی حق همگانی نسبت به زمین، منابع مشترک، مشارکت، نظارت، مسئولیت و بهره‌برداری عادلانه است.

۲. EarthCoop می‌تواند در قالب شخصیت حقوقی واحد یا شبکه‌ای از شخصیت‌های حقوقی محلی، ملی، منطقه‌ای و جهانی سازمان یابد.

۳. EarthCoop نماینده مالکیت مطلق هیچ فرد، گروه، شرکت، دولت، طبقه، ملت یا نسل خاصی نیست.

ماده CO-004 – منبع مشروعیت ↗

۱. مشروعیت EarthCoop از حق بنیادین و برابر همه انسان‌ها نسبت به زمین و منابع مشترک، کرامت انسان، رضایت آگاهانه اعضا، مشارکت آزادانه، رعایت عدالت، شفافیت و مسئولیت مشترک ناشی می‌شود.
۲. هیچ نهاد EarthCoop مشروعیت مستقل از حقوق اعضا، سند مادر، منشور و این قانون اساسی ندارد.
۳. قدرت در EarthCoop امانت است و فقط در حدود قانون، برای تحقق عدالت و منفعت عمومی قابل اعمال است.

ماده CO-005 – اصول حاکم بر قانون اساسی ↗

۱. عدالت به عنوان دادن هر حق به حق دار.
۲. مالکیت همگانی زمین و منابع بنیادین حیات.
۳. کرامت ذاتی انسان.
۴. مالکیت خصوصی مشروع بر دسترنج.
۵. حق مشارکت و نظارت همگانی.
۶. مسئولیت مشترک نسبت به زمین و نسل‌های آینده.
۷. صلح محوری و داوطلبانه بودن توسعه.
۸. شفافیت، حسابرسی و پاسخ‌گویی.
۹. منع تمرکز قدرت و انحصار.
۱۰. فناوری‌پذیری قانون همراه با تقدم انسان بر ماشین.

ماده CO-006 – حق بنیادین نسبت به زمین ↗

۱. هر انسان، به اعتبار انسان بودن، در حق همگانی نسبت به زمین، منابع طبیعی، ذخایر حیاتی، محیط زیست، فضا و میراث مشترک بشری ذی‌نفع است.

۲. این حق، مبنای حق مشارکت، حق نظارت، حق بهره‌مندی و حق مسئولیت در EarthCoop است.

۳. هیچ عضویت رسمی، وضعیت مالی، تابعیت، زبان، دین، جنسیت، تخصص یا محل سکونت نباید اصل این حق بنیادین را نفی کند.

ماده CO-007 – حق کرامت و منع ابزارشدن انسان ↗

۱. هر عضو EarthCoop دارای کرامت ذاتی، حق احترام، حق امنیت، حق رشد، حق آزادی مسئولانه و حق اعتراض است.

۲. هیچ نهاد، سامانه، تصمیم، الگوریتم یا سیاستی در EarthCoop نباید انسان را به ابزار صرف تولید، رأی، داده، تبلیغ، مصرف یا سود تبدیل کند.

۳. تصمیمات مؤثر بر کرامت انسان باید قابل توضیح، قابل اعتراض و قابل بازنگری باشند.

ماده CO-008 – حق برابری بنیادین ↗

۱. همه اعضا در حق بنیادین نسبت به زمین و منابع مشترک برابرند.

۲. هیچ تبعیضی بر پایه تابعیت، قومیت، نژاد، زبان، جنسیت، دین، باور، طبقه، ثروت، محل تولد، وضعیت جسمی، سطح سواد، دسترسی فنی یا جایگاه اجتماعی مجاز نیست.

۳. تفاوت در نقش، تخصص، مسئولیت یا میزان مشارکت فقط در صورتی معتبر است که شفاف، موجه، محدود و قابل نظارت باشد.

ماده CO-009 – حق مشارکت ↗

۱. هر عضو حق دارد در تصمیمات EarthCoop، در حدود قانون، مشارکت کند.

۲. مشارکت می‌تواند مستقیم، نمایندگی‌شده، تفویض‌شده، تخصصی، محلی، دیجیتال یا ترکیبی باشد.

۳. EarthCoop موظف است موانع غیرعادلانه مشارکت، از جمله موانع زبانی، فنی، آموزشی، اقتصادی و جغرافیایی را کاهش دهد.

ماده CO-010 – حق رأی ↗

۱. هر عضو رسمی EarthCoop، در حدود قانون، دارای حق رأی است.

۲. اصل بر برابری رأی در امور بنیادین مربوط به حقوق مشترک است.

۳. قانون می‌تواند برای موضوعات تخصصی، محلی یا نهادی، سازوکارهای مکمل رأی تخصصی، رأی محلی، رأی وزنی محدود یا رأی تفویض‌شده را مقرر کند، مشروط بر آنکه اصل برابری بنیادین اعضا نقض نشود.

ماده CO-011 – حق تفویض و بازپس‌گیری رأی ↗

۱. هر عضو می‌تواند در حدود قانون، رأی یا اختیار مشارکت خود را به شخص یا نهاد مورد اعتماد تفویض کند.

۲. هر تفویض باید آگاهانه، شفاف، ثبت‌شده، محدود، قابل مشاهده برای صاحب حق و قابل بازپس‌گیری باشد.

۳. خرید، فروش، اجبار، فریب یا سوءاستفاده از تفویض رأی ممنوع است.

۴. بازپس‌گیری تفویض باید تا حد امکان فوری، ساده و دیجیتال‌پذیر باشد.

ماده CO-012 – حق نظارت و دسترسی به اطلاعات ↗

۱. هر عضو حق دارد بر عملکرد نهادها، مدیران، نمایندگان، سامانه‌ها، بودجه‌ها، قراردادهای، رأی‌گیری‌ها و تصمیمات EarthCoop نظارت کند.
۲. اطلاعات عمومی EarthCoop باید شفاف، قابل دسترسی، قابل فهم، قابل جست‌وجو و قابل ممیزی باشد.
۳. محدودیت دسترسی به اطلاعات فقط برای حفظ حریم خصوصی، امنیت مشروع، جلوگیری از آسیب جدی یا رعایت قانون معتبر مجاز است.

ماده CO-013 – حق اعتراض و دادخواهی ↗

۱. هر عضو حق دارد نسبت به تصمیماتی که بر حقوق، عضویت، اعتبار، دارایی، داده‌ها، مشارکت یا آزادی او اثر جدی می‌گذارد، اعتراض کند.
۲. هیچ محرومیت، تعلیق، جریمه، کاهش اعتبار یا محدودیت مهم نباید بدون اطلاع، دلیل، امکان دفاع و مرجع بازنگری معتبر اعمال شود.
۳. دادرسی در EarthCoop باید منصفانه، مستقل، قابل دسترسی، زمان‌مند، مستند و قابل پیگیری باشد.

ماده CO-014 – حق مالکیت خصوصی مشروع ↗

۱. مالکیت خصوصی بر دسترنج، خلاقیت، تولید، خدمت، ابزار کار، دارایی مشروع و آثار فکری اعضا محترم است.
۲. هیچ نهادی در EarthCoop حق ندارد مالکیت خصوصی مشروع را بدون دلیل قانونی، دادرسی منصفانه و جبران عادلانه نقض کند.
۳. مالکیت خصوصی نباید به ابزار غصب منابع مشترک، انحصار، فساد، استثمار یا نقض حق همگانی تبدیل شود.

ماده CO-015 – حق حریم خصوصی و داده ↗

۱. هر عضو نسبت به داده‌های شخصی، هویت، ارتباطات، سوابق مشارکت و اطلاعات حساس خود حق حریم خصوصی دارد.

۲. گردآوری، پردازش، نگهداری و انتقال داده باید با رضایت آگاهانه، ضرورت مشروع، حداقل‌گرایی، امنیت و قابلیت اعتراض همراه باشد.

۳. استفاده از داده برای نظارت پنهان، دستکاری رفتاری، تبعیض، فروش غیرمجاز یا سلطه الگوریتمی ممنوع است.

ماده CO-016 – حق آموزش و فهم تصمیمات ↗

۱. هر عضو حق دارد برای مشارکت مؤثر در EarthCoop به آموزش، توضیح، ترجمه، ابزار فهم و اطلاعات قابل فهم دسترسی داشته باشد.

۲. تصمیمات مهم باید تا حد امکان به زبان ساده، مستند، قابل توضیح و قابل ارزیابی عمومی ارائه شوند.

۳. پیچیدگی حقوقی، فنی یا اقتصادی نباید به ابزار محروم‌سازی اعضا از مشارکت تبدیل شود.

ماده CO-017 – حق امنیت و منع آسیب ↗

۱. اعضا حق دارند در مشارکت، رأی‌دادن، اعتراض، نقد و فعالیت در EarthCoop از امنیت مشروع برخوردار باشند.

۲. تهدید، خشونت، اجبار، آزار، نفرت‌پراکنی، حذف سازمان‌یافته و تلافی‌جویی علیه مشارکت قانونی اعضا ممنوع است.

۳. EarthCoop باید سازوکارهای پیشگیری، گزارش، حمایت و رسیدگی به آسیب‌ها را ایجاد کند.

ماده CO-018 – عضویت رسمی ↗

۱. عضویت رسمی در EarthCoop از طریق ثبت هویت، پذیرش سند مادر، منشور، قانون اساسی و قواعد بنیادین عضویت برقرار می‌شود.

۲. هیچ شخصی نباید به اجبار عضو EarthCoop شود.

۳. شرایط اجرایی عضویت، خروج، بازگشت و تغییر وضعیت عضویت در اساسنامه اجرایی تعیین می‌شود؛ اما هر تعلیق، محرومیت یا محدودیت مؤثر بر حقوق بنیادین عضو باید دارای مبنای قانونی معتبر و تضمین‌های دادرسی مقرر در این قانون اساسی و قانون قضایی باشد.

۴. اساسنامه اجرایی نمی‌تواند صرفاً با تعریف یک وضعیت سیستمی، حق بنیادین یا وضعیت حقوقی تازه‌ای ایجاد یا سلب کند که مبنای آن در قانون وجود ندارد.

ماده CO-019 – عضویت، وضعیت مشارکت و نقش ↗

۱. قانون می‌تواند وضعیت‌های عضویت مانند عضو پایه، عضو کامل، تعلیق‌شده، خارج‌شده یا سایر وضعیت‌های حقوقی لازم را تعریف کند.

۲. «وضعیت مشارکت» مانند فعال، ناظر یا فعال موقت، و «نقش یا مسئولیت» مانند مدیر، بازرس، نماینده، داور یا نقش تخصصی، لزوماً نوع مستقل عضویت محسوب نمی‌شوند و باید از وضعیت عضویت تفکیک شوند.

۳. حقوق رأی، مشارکت، دسترسی، مسئولیت و محدودیت هر وضعیت یا نقش باید شفاف، قابل فهم، دارای مبنای قانونی و قابل ممیزی باشد.

۴. تفاوت میان وضعیت‌های عضویت، مشارکت یا نقش نباید حق بنیادین انسان نسبت به زمین، کرامت ذاتی یا حقوق غیرقابل سلب را نفی کند.

ماده CO-020 – مسئولیت‌های عمومی اعضا ↗

هر عضو EarthCoop مسئول است:

۱. به سند مادر، منشور و قانون اساسی احترام بگذارد.
۲. حق همگانی زمین و منابع را رعایت کند.
۳. از فساد، فریب، خرید رأی و سوءاستفاده از اعتماد عمومی بپرهیزد.
۴. در حد توان، در حفظ منابع مشترک و زیست‌بوم مشارکت کند.
۵. حقوق دیگر اعضا را محترم بشمارد.
۶. در تصمیمات و تعاملات، صداقت و مسئولیت‌پذیری داشته باشد.

ماده CO-021 – مسئولیت تخصصی ↗

۱. اعضای که بر پایه تخصص، نقش مشورتی، داوری، مدیریتی، نظارتی، اجرایی یا فنی می‌پذیرند، مسئولیت مضاعف در صداقت، دقت، افشای تعارض منافع و پاسخ‌گویی دارند.
۲. تخصص نباید به ابزار سلطه، پنهان‌کاری، انحصار صنفی یا محروم‌سازی اعضای غیرمتخصص تبدیل شود.
۳. قواعد الزام‌آور صلاحیت، پذیرش، ادامه، تعلیق یا پایان نقش تخصصی باید از قانون معتبر یا قرارداد مسئولیت دارای مبنای قانونی ناشی شوند.
۴. منشور اخلاقی معیارهای اخلاق حرفه‌ای و رفتار شایسته را بیان می‌کند و اساسنامه اجرایی می‌تواند فرآیند پذیرش و اجرای قرارداد نقش را تنظیم کند؛ هیچ‌یک به‌تنهایی نمی‌توانند بدون مبنای قانونی معتبر صلاحیت یا حق بنیادینی را سلب کنند.

ماده CO-022 – اصل حاکمیت شراکتی ↗

۱. حاکمیت در EarthCoop متعلق به همه اعضا به عنوان شرکای برابر حق همگانی نسبت به زمین است.

۲. اعمال حاکمیت از طریق مشارکت مستقیم، نمایندگی، تفویض، نهادهای تخصصی، جوامع محلی و سازوکارهای دیجیتال انجام می شود.

۳. هیچ نهاد یا مقامی حق ندارد حاکمیت شراکتی اعضا را به نفع خود مصادره کند.

ماده CO-023 – سطوح حاکمیت و تمایز از سطوح مکانی ↗

۱. EarthCoop در سطوح حکمرانی چندگانه از جامعه پایه تا سطح جهانی سازمان می یابد. سطح پایه حکمرانی باید بر اساس ساختار واقعی و معتبر محل زندگی یا جامعه مربوط تعیین شود و ممکن است حسب مورد محله، منطقه، روستا، شهر یا سطح معتبر دیگری باشد.

۲. سطوح نشانی و سلسله مراتب مکانی برای ثبت مکان، خدمات یا سازمان دهی داده، لزوماً با سطوح حکمرانی و مشارکت یکسان نیستند.

۳. هر سطح حکمرانی در حدود قانون دارای صلاحیت، مسئولیت، منابع، نهادهای تصمیم گیری و سازوکار نظارت خود است.

۴. ماهیت، صلاحیت و رابطه سطوح حکمرانی در قانون جوامع محلی تعیین می شود و فرآیندهای اجرایی، عضویت سیستمی و هماهنگی عملیاتی آنها در اساسنامه اجرایی تنظیم می گردد.

۵. ایجاد، حذف یا تغییر یک سطح مکانی صرفاً به خودی خود نباید بدون قاعده انتقال معتبر، حقوق تثبیت شده، سابقه رأی، مسئولیت یا عضویت اشخاص را از میان ببرد.

ماده CO-024 – اصل تقدم سطح نزدیکتر و مداخله متناسب ↗

۱. هر تصمیم عمومی باید تا حد امکان در پایینترین و نزدیکترین سطحی اتخاذ شود که از صلاحیت، ظرفیت و منابع معقول برای رسیدگی مؤثر به آن برخوردار است.

۲. انتقال موضوع یا مداخله سطح بالاتر فقط در صورتی مجاز است که دستکم یکی از شرایط زیر وجود داشته باشد:

- الف. دامنه اثر موضوع از قلمرو سطح پایینتر فراتر رود؛
- ب. سطح پایینتر فاقد ظرفیت یا صلاحیت مؤثر باشد؛
- پ. هماهنگی میان چند قلمرو ضرورت داشته باشد؛
- ت. حقوق بنیادین اشخاص یا منافع مشترک حیاتی در معرض خطر جدی باشد؛
- ث. قانون صلاحیت اختصاصی را به سطح بالاتر واگذار کرده باشد.

۳. مداخله سطح بالاتر باید دارای مبنای قانونی، دلیل مستند، ضرورت، تناسب و امکان بازبینی باشد.

۴. تمرکز اداری صرفاً بر پایه سهولت مدیریت، بدون ضرورت موجه، با قانون اساسی ناسازگار است.

۵. اصل تقدم سطح نزدیکتر نمیتواند برای توجیه نقض حقوق بنیادین، تبعیض، فساد، فرار از پاسخگویی یا دورزدن قوانین معتبر مشترک استفاده شود.

ماده CO-025 – اصل پیوند محلی و جهانی ↗

۱. EarthCoop از جوامع محلی آغاز می‌شود و به سطح جهانی پیوند می‌یابد.

۲. هیچ جامعه محلی نباید از حقوق بنیادین، شفافیت، حسابرسی و اصول مشترک EarthCoop مستثنا باشد.

۳. هیچ نهاد جهانی نباید بدون دلیل موجه، اختیار مشروع جوامع محلی را بی‌اثر کند.

ماده CO-026 – نهادهای بنیادین ↗

نهادهای بنیادین EarthCoop عبارت‌اند از:

۱. مجمع عمومی اعضا.
۲. شوراهای چندسطحی.
۳. شورای جهانی EarthCoop.
۴. دبیرخانه اجرایی.
۵. شورای تخصصی و علمی.
۶. دیوان عدالت و داوری EarthCoop.
۷. نهاد عالی حسابرسی و شفافیت.
۸. نهاد نگهبان داده و فناوری.
۹. مرجع عالی تفسیر.
۱۰. نهادهای محلی و اتحادیه‌های تخصصی.

ماده CO-027 – مجمع عمومی اعضا ↗

۱. مجمع عمومی اعضا عالی‌ترین مرجع مشارکت مستقیم و عمومی اعضای EarthCoop است.
۲. مجمع عمومی در موضوعات بنیادین، از جمله اصلاحات کلان، انتخاب نهادهای اصلی، تصویب اسناد مهم و همه‌پرسی‌ها نقش تعیین‌کننده دارد.
۳. مشارکت در مجمع عمومی می‌تواند از طریق سامانه‌های دیجیتال، نشست‌های محلی، نمایندگی یا تفویض رأی انجام شود.
۴. آیین کار مجمع عمومی در اساسنامه اجرایی تعیین می‌شود.

ماده CO-028 – شوراهای چندسطحی ↗

۱. در هر سطح از حاکمیت EarthCoop، شوراهای منتخب یا ترکیبی می‌توانند برای تصمیم‌گیری، نظارت و هماهنگی تشکیل شوند.
۲. شوراها باید پاسخ‌گو، محدودمدت، قابل نظارت، قابل عزل و تابع قانون باشند.
۳. ترکیب شوراها باید تا حد امکان نماینده اعضا، جوامع محلی، تخصص‌های لازم و ذی‌نفعان مرتبط باشد.

ماده CO-029 – شورای جهانی EarthCoop ↗

۱. شورای جهانی EarthCoop نهاد هماهنگ‌کننده در سطح جهانی است.
۲. این شورا مسئول هماهنگی میان سطوح قاره‌ای، ملی، محلی، تخصصی و اجرایی است.
۳. شورای جهانی حق نقض سند مادر، منشور، قانون اساسی یا حقوق بنیادین اعضا را ندارد.
۴. صلاحیت، ترکیب، مدت، انتخابات، عزل و آیین کار شورای جهانی در اساسنامه اجرایی تعیین می‌شود.

ماده CO-030 – دبیرخانه اجرایی ↗

۱. دبیرخانه اجرایی مسئول اجرای تصمیمات معتبر، اداره عملیات روزمره، هماهنگی پروژه‌ها، پشتیبانی نهادها و مدیریت اداری EarthCoop است.
۲. دبیرخانه اجرایی مرجع قانون‌گذاری یا تفسیر نهایی قانون نیست.
۳. دبیرخانه باید شفاف، پاسخ‌گو، قابل حسابرسی و تابع تصمیمات قانونی نهادهای صلاحیت‌دار باشد.
۴. مدیران اجرایی نباید هم‌زمان در نهادهای نظارتی یا قضایی دارای نقش تعارض‌آمیز باشند.

ماده CO-031 – شورای تخصصی و علمی ↗

۱. شورای تخصصی و علمی برای ارائه نظر کارشناسی در حوزه‌های حقوق، اقتصاد، فناوری، محیط زیست، جامعه، داده، هوش مصنوعی، مالی، آموزش و حکمرانی تشکیل می‌شود.
۲. نظر این شورا مشورتی است، مگر در مواردی که قانون صلاحیت مشخص و محدود به آن اعطا کند.
۳. اعضای شورا موظف به افشای تعارض منافع، مستندسازی نظرها و پذیرش نقد عمومی هستند.

ماده CO-032 – دیوان عدالت و داوری EarthCoop ↗

۱. دیوان عدالت و داوری EarthCoop مرجع رسیدگی به اختلافات، تخلفات، اعتراضات، دعاوی میان اعضا و نهادها و نقض حقوق بنیادین در حدود قانون است.
۲. دیوان باید مستقل، بی طرف، مستند، قابل دسترس و تابع دادرسی منصفانه باشد.
۳. هیچ نهاد اجرایی، مالی، فنی یا سیاسی نباید در تصمیم قضایی دیوان مداخله غیرقانونی کند.
۴. ساختار و صلاحیت تفصیلی دیوان در قانون قضایی تعیین می شود.

ماده CO-033 – نهاد عالی حسابرسی و شفافیت ↗

۱. نهاد عالی حسابرسی و شفافیت مسئول نظارت بر دارایی ها، بودجه ها، قراردادهای، خزانه ها، پروژه ها، هزینه ها و عملکرد مالی EarthCoop است.
۲. این نهاد باید مستقل از دبیرخانه اجرایی و نهادهای ذی نفع مالی باشد.
۳. گزارش های عمومی این نهاد باید منظم، قابل فهم، قابل جست و جو و قابل بررسی عمومی باشد.

ماده CO-034 – نهاد نگهبان داده و فناوری ↗

۱. نهاد نگهبان داده و فناوری مسئول نظارت بر سامانه های هویت، رأی گیری، داده، هوش مصنوعی، قراردادهای هوشمند، امنیت و زیرساخت های بنیادین دیجیتال است.
۲. این نهاد باید از حقوق داده، حریم خصوصی، امنیت، متن باز بودن امور بنیادین، قابلیت ممیزی و حق اعتراض انسانی صیانت کند.
۳. هیچ سامانه بنیادین دیجیتال نباید بدون ارزیابی امنیتی، حقوقی و اخلاقی لازم به اجرا گذاشته شود.

ماده 035-CO – مرجع عالی تفسیر ↗

۱. مرجع عالی تفسیر مسئول تفسیر رسمی سند مادر، منشور و قانون اساسی و حل تعارضات ساختاری یا صلاحیتی بنیادین در حدود سند مادر است.

۲. این مرجع باید دارای ترکیب چندرشته‌ای، مستقل و پاسخ‌گو باشد و دست‌کم صلاحیت‌های حقوقی، اخلاقی، فنی، اقتصادی، زیست‌محیطی و نمایندگی عمومی را پوشش دهد.

۳. مرجع عالی تفسیر مرجع قانون‌گذاری نیست و نمی‌تواند به نام تفسیر، قاعده ماهوی، نهاد یا صلاحیت جدیدی ایجاد کند که مبنای قابل شناسایی در اسناد معتبر نداشته باشد.

۴. هرگاه حل اختلاف مستلزم ایجاد قاعده جدید یا انتخاب سیاستی باشد که متن معتبر پاسخ آن را نمی‌دهد، مرجع باید موضوع را به نهاد صلاحیت‌دار برای قانون‌گذاری یا اصلاح سند ارجاع دهد.

۵. عضو دارای تعارض منافع مؤثر در موضوع مورد تفسیر نباید در تصمیم مربوط مشارکت کند.

۶. تفسیر باید مستدل، منتشرشده، مبتنی بر مواد مشخص، دارای دامنه روشن و نسخه‌بندی‌شده باشد.

۷. مرجع عالی تفسیر حق ندارد اصول غیرقابل تغییر سند مادر یا حقوق بنیادین اعضا را تضعیف کند.

۸. این مرجع باید تا حد امکان تفسیری را ترجیح دهد که میان اسناد معتبر سازگاری ایجاد کند و کمترین تغییر را در حقوق تثبیت‌شده و ساختار صلاحیت‌ها به وجود آورد.

۹. مرجع عالی تفسیر جایگزین دیوان یا نظام قضایی در رسیدگی به وقایع، ادله و اختلافات عادی نیست؛ قانون قضایی مرجع رسیدگی عادی را تعیین می‌کند و فقط تعارض ساختاری یا تفسیری بنیادین حسب مورد به مرجع عالی تفسیر ارجاع می‌شود.

ماده CO-036 – صلاحیت قانون‌گذاری ↗

۱. وضع قوانین موضوعی EarthCoop در چهارچوب سند مادر و قانون اساسی و با توجه به جهت‌گیری بنیادین منشور انجام می‌شود.

۲. قوانین موضوعی بنیادین از حیث مرتبه حقوقی هم‌سطح‌اند و هر یک باید قلمرو صلاحیت خود را مشخص کنند.

۳. هیچ قانون موضوعی نباید اصول غیرقابل تغییر سند مادر یا حقوق بنیادین مقرر در قانون اساسی را نقض کند.

۴. هر قانون موضوعی باید دارای شناسه، نسخه، تاریخ تصویب یا ثبت، دامنه اجرا، مرجع مسئول، قلمرو صلاحیت و نسبت خود با قوانین هم‌رتبه و اسناد تابع باشد.

ماده CO-037 – فرآیند پیشنهاد قانون ↗

۱. پیشنهاد قانون می‌تواند از سوی اعضا، جوامع محلی، شوراهای نهادهای تخصصی، دبیرخانه اجرایی یا نهادهای نظارتی ارائه شود.

۲. هر پیشنهاد قانون باید دارای متن، هدف، دامنه اجرا، آثار حقوقی، مالی، فنی، زیست‌محیطی و نسبت با اسناد معتبر مرتبط باشد.

۳. اگر پیشنهاد قانون یا اصلاحیه بر قانون موضوعی هم‌رتبه دیگری اثر می‌گذارد، باید مواد متأثر، نوع اثر، تعارض یا همپوشانی و نیاز احتمالی به اصلاح هماهنگ را صریحاً اعلام کند.

۴. پیشنهادهای مهم باید پیش از تصویب در معرض بررسی عمومی، نقد تخصصی و ارزیابی اثر قرار گیرند.

ماده CO-038 – تصویب قوانین ↗

۱. تصویب قوانین موضوعی بر اساس اهمیت موضوع، می‌تواند از طریق مجمع عمومی، شوراهای صلاحیت‌دار، همه‌پرسی، یا ترکیبی از این سازوکارها انجام شود.
۲. قوانین بنیادین‌تر نیازمند نصاب بالاتر، شفافیت بیشتر و زمان بررسی طولانی‌تر هستند.
۳. هیچ قانون فوری نباید بدون ضرورت روشن و محدودیت زمانی، حقوق بنیادین اعضا را محدود کند.

ماده CO-039 – همه‌پرسی ↗

۱. موضوعات بنیادین می‌توانند به همه‌پرسی عمومی اعضا گذاشته شوند.
۲. همه‌پرسی باید شفاف، امن، قابل ممیزی، قابل دسترس و همراه با اطلاعات بی‌طرفانه باشد.
۳. همه‌پرسی نمی‌تواند اصول غیرقابل تغییر سند مادر را لغو یا تضعیف کند.

ماده CO-040 – شفافیت تصمیم‌گیری ↗

۱. مذاکرات، دلایل، مستندات، رأی‌ها و نتایج تصمیمات مهم باید تا حد امکان منتشر و قابل بررسی شوند.
۲. هر تصمیم نهادی باید دارای مرجع صادرکننده، مبنای قانونی، تاریخ، دامنه اجرا و راه اعتراض باشد.
۳. تصمیمات پنهانی در امور عمومی فقط در موارد محدود، مستند و قابل نظارت مجاز است.

ماده CO-041 – اصول انتخابات ↗

۱. انتخابات در EarthCoop باید آزاد، منصفانه، شفاف، قابل ممیزی، امن، قابل دسترس و غیرقابل دستکاری باشد.
۲. هیچ شخص یا نهادی نباید با تهدید، خرید رأی، فریب، انحصار رسانه، دستکاری داده یا سوءاستفاده از منابع مشترک در انتخابات اثر نامشروع بگذارد.
۳. سامانه‌های انتخاباتی باید با استانداردهای فنی معتبر و نظارت مستقل اداره شوند.

ماده CO-042 – شرایط نمایندگی ↗

۱. نمایندگی در EarthCoop امانت است و برای مدت محدود اعطا می‌شود.
۲. نماینده باید پاسخگو، قابل نظارت، قابل عزل و موظف به گزارش‌دهی منظم باشد.
۳. تعارض منافع مؤثر باید پیش از پذیرش یا ادامه نمایندگی افشا شود.

ماده CO-043 – عزل و بازخواست ↗

۱. اعضا حق دارند در حدود قانون، نمایندگان، مدیران و صاحبان مناصب عمومی را بازخواست یا عزل کنند.
۲. عزل باید بر اساس فرآیند روشن، منصفانه، قابل دفاع، زمان‌مند و قابل ممیزی انجام شود.
۳. هیچ منصب عمومی در EarthCoop نباید مادام‌العمر، غیرقابل عزل یا خارج از نظارت باشد.

ماده CO-044 – منع تمرکز نمایندگی ↗

۱. تمرکز طولانی‌مدت نمایندگی، رأی تفویض‌شده، منابع مالی، داده یا زیرساخت در دست یک شخص یا نهاد ممنوع یا نیازمند نظارت ویژه است.
۲. قانون باید سقف‌ها، دوره‌ها، محدودیت‌ها و سازوکارهای ضدتمرکز را تعیین کند.
۳. هدف از نمایندگی، تسهیل مشارکت است نه جایگزینی دائمی مشارکت اعضا.

ماده CO-045 – اصل اقتصاد قانون اساسی ↗

۱. اقتصاد EarthCoop باید در خدمت عدالت، کرامت، رفاه پایدار، مشارکت، مسئولیت و حفاظت از زیست‌بوم باشد.
۲. اقتصاد EarthCoop بر ترکیب مالکیت همگانی منابع و مالکیت خصوصی مشروع بر دسترنج استوار است.
۳. قانون اقتصاد EarthCoop جزئیات مالکیت، خزانه، بودجه، سرمایه‌گذاری، ارز، اعتبار، مالیات، بیمه، وام، قرارداد هوشمند، ضدفساد و ضدانحصار را تعیین می‌کند.

ماده CO-046 – حق مالکانه همگانی ↗

۱. بهره‌برداری اختصاصی از زمین و منابع مشترک باید حق مالکانه همگانی را رعایت کند.
۲. شکل، میزان، شیوه محاسبه، دریافت، توزیع و مصرف حق مالکانه همگانی در قانون اقتصاد تعیین می‌شود.
۳. حق مالکانه همگانی باید در خدمت عدالت، رفاه مشترک، حفاظت از زیست‌بوم، نسل‌های آینده و تقویت مشارکت عمومی باشد.

ماده CO-047 – خزانه و بودجه ↗

۱. EarthCoop می‌تواند در سطوح مختلف دارای خزانه، بودجه، صندوق‌ها و حساب‌های شفاف باشد.
۲. هر درآمد و هزینه باید ثبت‌شده، قابل حسابرسی و قابل گزارش‌گیری باشد.
۳. بودجه باید با مشارکت، شفافیت، اولویت‌بندی عادلانه و نظارت عمومی تنظیم شود.

ماده CO-048 – منع فساد و انحصار اقتصادی ↗

۱. فساد، رشوه، اختلاس، تبانی، پنهان‌کاری مالی، استفاده خصوصی از منابع مشترک و دور زدن قواعد شفافیت ممنوع است.
۲. انحصار ناعادلانه بر زمین، منابع، داده، سرمایه، بازار، زیرساخت، رأی، رسانه یا فناوری ممنوع است.
۳. قانون اقتصاد و نهادهای نظارتی باید سازوکارهای پیشگیری، کشف، رسیدگی و جبران فساد و انحصار را تعیین کنند.

ماده CO-049 – اصل حکمرانی دیجیتال ↗

۱. زیرساخت‌های دیجیتال EarthCoop باید در خدمت عدالت، مشارکت، شفافیت، امنیت، حریم خصوصی، حسابرسی و پاسخ‌گویی باشند.
۲. هیچ سامانه دیجیتال نباید حقوق بنیادین اعضا را تضعیف یا مشارکت آنان را بی‌اثر کند.
۳. قانون حکمرانی دیجیتال، جزئیات هویت دیجیتال، امضای دیجیتال، رأی‌گیری آنلاین، داده، هوش مصنوعی، امنیت، بلاک‌چین و استانداردهای فنی را تعیین می‌کند.

ماده CO-050 – هویت دیجیتال ↗

۱. هویت دیجیتال اعضا باید امن، قابل اعتماد، قابل بازیابی، حریم خصوصی محور و ضد تقلب باشد.
۲. هیچ عضو نباید به دلیل ناتوانی فنی، فقر، زبان، معلولیت یا دسترسی محدود، به طور ناعادلانه از هویت و مشارکت محروم شود.
۳. استفاده از هویت دیجیتال باید با حداقل گرایی داده و رعایت حریم خصوصی همراه باشد.

ماده CO-051 – رأی‌گیری دیجیتال ↗

۱. رأی‌گیری دیجیتال باید امن، قابل ممیزی، محرمانه در موارد لازم، شفاف در نتایج، مقاوم در برابر دستکاری و قابل دسترس باشد.
۲. سامانه رأی‌گیری باید امکان تفویض، بازپس‌گیری تفویض، اعتراض و حسابرسی مستقل را در حدود قانون فراهم کند.
۳. هیچ سامانه رأی‌گیری نباید بدون آزمون امنیتی، نظارت مستقل و استاندارد فنی معتبر اجرا شود.

ماده CO-052 – هوش مصنوعی و تصمیمات ماشینی ↗

۱. هوش مصنوعی می‌تواند ابزار تحلیل، پیشنهاد، حسابرسی، کشف فساد، آموزش و بهبود تصمیم‌گیری باشد.
۲. تصمیم نهایی در امور بنیادین حقوقی، قضایی، مالی، عضویتی و حاکمیتی نباید به طور کامل و غیرقابل اعتراض به ماشین واگذار شود.
۳. هر تصمیم ماشینی مؤثر بر حقوق اعضا باید قابل توضیح، قابل ممیزی، قابل اعتراض و قابل بازنگری انسانی باشد.

ماده CO-053 – جایگاه جوامع محلی ↗

۱. جوامع محلی، پایه زنده و عملی EarthCoop هستند.
۲. هر محله، روستا، شهر یا جامعه محلی می‌تواند در حدود قانون به EarthCoop بپیوندد یا واحد EarthCoop تشکیل دهد.
۳. قانون جوامع محلی شرایط تشکیل، عضویت، اختیارات، منابع، تصمیم‌گیری، اتصال و نظارت جوامع محلی را تعیین می‌کند.

ماده CO-054 – اختیارات محلی ↗

۱. جوامع محلی حق دارند امور نزدیک به زندگی خود را در چهارچوب سند مادر، قانون اساسی و قوانین معتبر قابل اعمال اداره کنند و استانداردهای فنی معتبر را فقط در حدود منبع قانونی یا تفویض معتبر آنها رعایت نمایند.
۲. هیچ نهاد بالاتر نباید جز مطابق شرایط ماده CO-024 و بر پایه مبنای قانونی معتبر، اختیار مشروع جامعه محلی را سلب یا بی‌اثر کند.
۳. جامعه محلی نیز نمی‌تواند به بهانه خودگردانی، حقوق بنیادین اعضا، اصول مشترک EarthCoop یا قوانین معتبر قابل اعمال را نقض کند.

ماده CO-055 – اتحادیه‌های تخصصی ↗

۱. اعضا و جوامع EarthCoop می‌توانند برای حوزه‌های تخصصی، حرفه‌ای، علمی، اقتصادی، زیست‌محیطی، آموزشی یا فنی، اتحادیه‌های تخصصی تشکیل دهند.
۲. اتحادیه‌های تخصصی باید شفاف، پاسخ‌گو، غیرانحصاری و تابع قانون باشند.
۳. تخصص اتحادیه‌ها نباید به سلطه بر تصمیم عمومی یا حذف مشارکت اعضا تبدیل شود.

ماده 056-CO – اصل دادرسی منصفانه ↗

۱. هیچ شخص یا نهادی در EarthCoop نباید بدون فرآیند منصفانه از حقوق، عضویت، اعتبار، دارایی، مشارکت یا دسترسی مشروع محروم شود.
۲. دادرسی باید شامل اطلاع، دلیل، فرصت دفاع، مرجع بی طرف، تصمیم مستند و امکان بازنگری باشد.
۳. دادرسی دیجیتال باید همان ضمانت‌های دادرسی انسانی را رعایت کند.

ماده 057-CO – نقض‌های بنیادین قانون اساسی ↗

۱. نقض عمدی یا شدید اصول غیرقابل تغییر سند مادر، حقوق بنیادین اعضا، سلامت نظام رأی، استقلال دادرسی، منع فساد ساختاری، منع تبعیض ساختاری، حدود اساسی قدرت یا حق نظارت و اعتراض می‌تواند نقض بنیادین قانون اساسی محسوب شود.
۲. قوانین موضوعی رفتارهای تخصصی ممنوع در حوزه خود را تعریف می‌کنند و صرف ذکر یک دسته رفتار در قانون اساسی جایگزین تعریف دقیق عناصر تخلف در قانون موضوعی صلاحیت‌دار نیست.
۳. هیچ رفتار صرفاً بر پایه مفاهیم کلی، بدون مبنای قانونی روشن و فرآیند منصفانه، موجب مجازات یا محرومیت الزام‌آور نمی‌شود.
۴. رسیدگی، اثبات، تعیین مسئولیت، جبران و اعمال ضمانت اجرا مطابق قانون قضایی و قانون ماهوی مرتبط انجام می‌شود.

ماده CO-058 – اصول ضمانت اجرا ↗

۱. ضمانت اجرا فقط بر اساس منبع قانونی معتبر و پس از رعایت تضمین‌های دادرسی قابل اعمال است.

۲. نوع و شدت ضمانت اجرا باید با ماهیت نقض، میزان آسیب، قصد، تکرار، مسئولیت شخص، حقوق اشخاص ثالث و ضرورت پیشگیری از تکرار متناسب باشد.

۳. ذکر انواع کلی ضمانت اجرا در قانون اساسی به‌تنهایی اختیار اعمال آنها در هر پرونده ایجاد نمی‌کند.

۴. جبران، بازگردانی حق و اصلاح ساختاری باید حسب مورد در کنار یا پیش از تنبیه صرف مورد توجه قرار گیرد.

۵. هیچ ضمانت اجرایی نباید کرامت ذاتی انسان یا حقوق غیرقابل سلب او را نقض کند.

ماده CO-059 – وضعیت اضطراری ↗

۱. وضعیت اضطراری فقط در صورت خطر جدی، فوری و مستند نسبت به امنیت اعضا، زیرساخت‌های بنیادین، منابع مشترک، داده‌ها، خزانه یا استمرار فعالیت EarthCoop قابل اعلام است.

۲. اعلام وضعیت اضطراری باید محدود، زمان‌مند، مستند، قابل نظارت و قابل بازنگری باشد.

۳. وضعیت اضطراری نمی‌تواند اصول غیرقابل تغییر سند مادر یا حق دادرسی و اعتراض را تعلیق دائمی کند.

ماده CO-060 – حدود اختیارات اضطراری ↗

۱. اختیارات اضطراری فقط در حد ضرورت و برای رفع خطر قابل اعمال است.

۲. هر تصمیم اضطراری باید پس از پایان وضعیت اضطراری بررسی، گزارش و در صورت لزوم اصلاح یا جبران شود.

۳. سوءاستفاده از وضعیت اضطراری برای تمرکز قدرت، حذف مخالفان، پنهان‌کاری مالی یا نقض حقوق اعضا تخلف بنیادین است.

ماده CO-061 – دوران گذار ↗

۱. تا زمان تکمیل و تصویب همه قوانین موضوعی، این قانون اساسی همراه با سند مادر و منشور، مبنای اداره دوران گذار EarthCoop است.
۲. نهادهای موقت دوران گذار باید دارای مدت، صلاحیت محدود، سازوکار نظارت و روش تبدیل یا انحلال باشند.
۳. تصمیمات دوران گذار نباید حقوق بنیادین اعضا را به طور دائمی محدود کند.

ماده CO-062 – اصلاح قانون اساسی ↗

۱. اصلاح قانون اساسی تنها در چارچوب سند مادر و با رعایت شفافیت عمومی، ارزیابی اثر، مشارکت اعضا و نصاب ویژه ممکن است.
۲. هیچ اصلاحی نباید اصول غیرقابل تغییر سند مادر یا ماهیت شراکتی، صلح محور و عدالت محور EarthCoop را نقض کند.
۳. پیشنهاد اصلاح باید همراه با متن دقیق، دلیل، آثار حقوقی، مالی، فنی، نهادی و زیست محیطی منتشر شود.

ماده CO-063 – تفسیر قانون اساسی ↗

۱. تفسیر رسمی قانون اساسی بر عهده مرجع عالی تفسیر EarthCoop است.
۲. تفسیر باید در پرتو سند مادر، منشور و اصول عدالت، کرامت، مشارکت، نظارت و مسئولیت انجام شود.
۳. تفسیر نباید به قانون گذاری پنهان، تضعیف حقوق بنیادین یا گسترش ناموجه قدرت نهادها منجر شود.

ماده CO-064 – تعارض اسناد و قوانین ↗

۱. در صورت تعارض میان قانون اساسی و قانون موضوعی، قانون اساسی حاکم است.
۲. در صورت تعارض میان قانون اساسی و سند مادر، سند مادر حاکم است.
۳. در صورت تعارض واقعی و غیرقابل جمع میان قانون اساسی و منشور، موضوع در پرتو سند مادر و توسط مرجع عالی تفسیر بررسی می‌شود.
۴. تعارض میان قوانین موضوعی هم‌رتبه مطابق قواعد سند مادر حل می‌شود.
۵. در تعارض میان قانون موضوعی و STD، POL، REG، EX یا سایر اسناد تابع، قانون موضوعی در قلمرو صلاحیت خود حاکم است، مگر در حدود تفویض صریح و معتبر همان قانون یا سند صلاحیت‌دار.
۶. REF و GUIDE به‌خودی‌خود منبع حل تعارض حقوقی یا ایجاد حکم الزام‌آور نیستند و در صورت اختلاف با منبع معتبر باید با آن تطبیق یابند.
۷. مرجع حل تعارض باید تا حد امکان تفسیر هماهنگ و کم‌اخلال را ترجیح دهد.
۸. اگر تعارض فقط ظاهری و ناشی از تفاوت قلمرو صلاحیت باشد، هر سند در قلمرو خود اعمال می‌شود و نیازی به نسخ یکی از آنها نیست.

ماده CO-065 – ثبت و نسخه‌بندی ↗

۱. نسخه رسمی قانون اساسی باید در مخزن اصلی اسناد EarthCoop ثبت و نگهداری شود.
۲. هر نسخه معتبر باید دارای شناسه CO، شماره نسخه، تاریخ ثبت، زبان، وضعیت اعتبار، مرجع تصویب و سابقه تغییرات باشد.
۳. اصلاحات بعدی باید با حفظ شناسه مواد، ثبت شماره نسخه جدید و ذکر سابقه تغییرات انجام شود.

ماده CO-066 – اعتبار نسخه نهایی ↗

۱. این نسخه با شناسه CO و شماره ۱.۰، نسخه نهایی پیشنهادی قانون اساسی EarthCoop برای ثبت در منابع پروژه است.

۲. این نسخه مبنای تدوین اساسنامه اجرایی، قانون اقتصاد، قانون حکمرانی دیجیتال، قانون قضایی، قانون جوامع محلی، منشور اخلاقی و استانداردهای فنی EarthCoop خواهد بود.

۳. هرگونه اصلاح بعدی باید با حفظ شناسه CO، ثبت شماره نسخه جدید و ذکر سابقه تغییرات انجام شود.
